

reba, dirigent Stjepan Novačić, »Božena Plazzeriano« iz Varaždina, dirigent Stjepan Mikac, »Matija Gubec« iz Zagreba (niži uzrast), dirigent Franjo Kalinović, zatim Muzičkih škola: »Zlatko Baloković« iz Zagreba, dirigent Vjekoslava Šunjić, »Pavao Markovac« iz Zagreba, dirigent Tomislav Zvonar, Harmonikaški orkestar OMS »Trešnjevka« iz Zagreba, dirigent Josip Markušić, Tamburaški orkestar MS iz Varaždina, dirigent Milan Jadrošić, Ženski zbor MS »Luka Sorkočević« iz Dubrovnika, dirigent Margita Cetinić, Mješoviti zbor IV. Gimnazije iz Zagreba, dirigent Zdravko Vitković, RKUD »Đuro Salaj«, iz Slavenskog Broda, dirigent Bela Pantny, KUDŽ »Vinko Jedžut« iz Zagreba, dirigent Branko Srenk, GKUD »Ognjen Prica« iz Zagreba, dirigent Mladen Landau, i RKUD »Đuro Salaj« iz Slavenskog Broda, dirigent Mihael Ferić. Predsjednik Zajednice za kulturu iz Varaždina ing. Đuro Putarek čestitao je u ime svih građana i prisutnih slavljenu maestru Jakovu Gotovcu njegov 80. rođendan, čime je ova nezaboravna manifestacija završena u Varaždinu.

Pored velikih odgojnih vrijednosti ove manifestacije, želimo smotrom odati priznanje najvrednijim izvodionicima, želimo podizati muzičko-plesni amaterizam koji nam je već duže vrijeme u opadanju ili stagnaciji, želimo upozoriti mlade i starije na vrijednosti društveno korisnog rada za čitavu zajednicu, na bogat i raznovrstan estetski i kulturni život naših osnovnih škola i kulturnih društava koji se nažalost nakon završetka osnovnih škola naglo prekida u srednjim i višim školama — dakako uz časne iznimke! Smotrom želimo dakako uočiti i popravljati neke slabosti, koje već dugo prate naše smotre: nedovoljna organiziranost, kod mnogih još uvijek niska kvaliteta muziciranja, loši uvjeti rada velikog broja naših škola, pitanje kvalitetnijeg instrumentarija, dirigentskog kadra, estetskog izgleda, izbora literature, rada na tehnici i kulturi pjevanja i sviranja, na oduševljenoj dječjoj suvremenoj pjesmi, podršci radnih zajednica, na dobro promišljenoj, čvrstoj i ekonomski opravdanoj stalnoj organizaciji smotre kroz čitavu godinu, o adekvatnim pozicijama za općinske, regionalne, republičke, savezne, međunarodne smotre i manifestacije, itd., itd. Sigurno je da se to ne može uspješno provoditi bez jedne stalne ekipe ili institucije, koja će voditi, razvijati, usmjeravati planirati ali i odgovarati za propuste i uspjehe. Sve ovo trebalo bi učiti u školske i društvene planove i obaveze, biti razrađeno i gotovo do početka svake školske godine a prije spomenute općinske i regionalne smotre — čvrsto fiksirano prije republičke smotre.

Na kraju treba posebno istaći gotovo profesionalni nivo naših dragih gostiju iz Niša, Dječji zbor OŠ »Dositaj Obradović«, koji su sa svojim dirigentom Miloradom Veljkovićem i pijanistom Radomirom Stojanovićem oduševili iznad svakog očekivanja kako po izboru i stilskoj raznolikosti programa tako po interpretaciji, veselju i radosti muziciranja.

Organizatori smotre bili su: Prosvjetni sabor Hrvatske, Udruženje muzičkih pedagoga Hrvatske, Općinska zajednica za kulturu Varaždin, Savez amaterske kulturno-umjetničke djelatnosti Karlovac, dok su suorganizatori bili Radiotelevizija Zagreb i Društvo Hrvatskih skladatelja uz pomoć: Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti SRH, Zajednica za financiranje osnovnog i usmjerenog obrazovanja SRH, kao i nekih radnih organizacija.

Marijan Zuber

Naš kanat je lip

Čakavski sabor i njegova katedra u Poreču organizirali su pod gornjim naslovom u čast 30-godišnjice oslobođenja i pobjede nad fašizmom SMOTRU dječjih, omladinskih i odraslih kulturno-umjetničkih

društava, koja njeguju čakavsku riječ i istarski muzički izraz. Smotra je održana u Poreču 5—7. lipnja u vrlo akustičnoj povijesnoj ISTARSKOJ SABORNICI pod vodstvom agilne trojke: prof. Slavka Zlatić, Ante Cukrov i Renata Pernić. Nastupili su DJEČJI ZBOROVI OSNOVNIH ŠKOLA: »V. Nazor« iz Pazina (dirigent Klaudio Žigante), »Bratstvo i jedinstvo« iz Pule (dirigent Josip Klunić), »M. Brozović« iz Kastva (dirigent Milvija Zakula), »M. Pijade« iz Pule (dirigent Frane Barić) »S. Vukelić« iz Rovinja (dirigent Ivanka Ugrin), »T. Peruško« iz Pule (dirigent Paola Stermotić), »Vežica« iz Rijeke (dirigent Željka Cavrak), »N. Kirac« iz Pule (dirigent Branko Pernić), Zbor i orkestar Muzičke škole »I. M. Ronjgov« iz Pule (dirigent Stanka Ivančir, kao gost Dječji zbor OŠ s talijanskim nastavnim jezikom (dirigent Orieta Sverko). Drugu večer nastupili su: Ženski zbor Gimnazije »O. Keršovani« — Pazin (dirigent Klaudio Žigante), Omladinski mješoviti zbor Srednjoškolskog centra »M. Blažina« — Labin (dirigent Aleksandar Atanacković), Omladinski zbor KUD »J. Rakovac« — Poreč (dirigent Ante Cukrov, Aldo Grbin i Nirvana Duraković s »Fantazijom za klarinet i klavir« od Millotija te pijanist Vladimir Krpan s »Istrijankama« Karela Panora. Treću večer predstavila su se KUD »JEKA PRIMORJA« iz Rijeke s dirigentom Dušanom Prašeljom, »Zvijezda DANICA« iz Kraljevice s dirigentom Darkom Hauptfeldom, »MATKO BRAJŠA RAŠAN« iz Pule s dirigentom Nellom Millotti i kao gost »FRATELLANZA« iz iz Rijeke s dirigentom Duškom Marčeljom.

Za vrijeme Smotre organiziran je vrlo koristan razgovor o temi: »Odrasli muzičkog folklora čakavskog područja u djelima suvremenih jugoslavenskih kompozitora« koji je vodio prof. Slavko Zlatić, a razgovoru su prisustvovali mnogi dirigenti, nastavnici glazbenog odgoja, muzički stručnjaci i pedagozi — gosti čakavskog sabora. Iako su i ovaj put u programu Smotre prevladavala djela Ivana Matetića-Ronjgova, koji je još 1935. osjetio potrebu da se čakavska riječ odrazi u čakavskoj glazbi koja počiva na tzv. »istarskoj ljestvici«, ipak se sve veći broj naših kompozitora na čelu sa Slavkom Zlatićem, Josipom Kaplanom, Natkom Devčićem, D. Švarom, K. Pahorom, B. Papandopolom, T. Vidošićem, D. Prašeljem, N. Milottijem, N. Karabaićem itd. vrlo uspješno umjetnički izražava i prezentira naš bogati i vrlo zanimljiv jezični, muzički i plesni folklor. Vrlo dobro organizirane i posjećene smotre po mjesnim zajednicama, na kojima svake godine stručni žiriji izlučuju najbolja i najzanimljivija dostignuća iz jezičnog, plesnog i muzičkog područja, uvjetuju općinske kao i regionalnu smotru, koje postaju najznačajnije masovne manifestacije u Istri. U ovakve akcije trebala bi se ugledati i mnoga ostala i zaostala područja u spasavanju i čuvanju našeg etnografskog blaga. Posebno valja pozdraviti osobitu aktivnost čakavskog sabora ne samo na očuvanju i njegovanju ovog još uvijek nedovoljno istraženog a toliko bogatog čakavskog područja, već i okretanje prema djeci i školama iz kojih treba da niknu novi kadrovi i da nastave povijesno djelo čakavskog sabora, da se ostvare riječi: »ČUDA LIT SMO BILI ŠČAVI PREZ BESIDE I PRAVICE, MA ZNALI SMO IZBORITI SLOBODU SVOJE DICE!

(Na spomeniku Joži Šurlanu, narodnom heroju u Višnjaju)

Marijan Zuber

Razmišljanja o smotri klapa u Senju (9. VIII 75.)

Treća Smotra klapa primorsko-istarsko-goranskog područja koja je održana u Senju u punoj ljetnoj pozornici bila je uspjela smotra glazbene baštine određenog tipa zborne popijevke i stvaralaštva u tom smislu, a okupila je niz amatera-pjevača iz Bribira, Buzeta, Crikvenice, Hreljina, Kastva, Malog Lošinja, Medu-

Pregled glazbenog života u drugoj polovici
godista 1974/75

lina, Senja, Lovrana, Novalje, Paga i Umaga. Osnovna svrha ove smotre bila bi ponajprije istraživanje lokalne popijevke i njezino iznošenje u prikladnom i osobujnom obliku zbornog izraza, a zatim osvježavanje novom popijevkom koja mora također zadovoljavati umjetničkim mjerilima. Upravo u tom pogledu bilo je na smotri izvjesnih nesporednima koji bi se morali tako raščistiti da na budućim smotrama svi sudionici budu svjesni svrhe smotre i prema tome udese sva svoja nastojanja. Naime, radi se o slijedećem: Ako ova smotra predstavlja istraživanje lokalne popijevke, osvježavanje starih hrvatskih narodnih i umjetničkih popijevaka koje su toliko ušle u narod da se mnogima više ne zna ni stvaralac i kružno stvaranje novih u tom duhu, onda tu treba čuvati dosljednost. To praktički znači, da se ne bi smjelo događati da pojedina »klapa« istupa gotovo isključivo s popijevkama izvan svog područja, a glazbena slika njihova mjesta ili kraja ostaje nepoznanica, jer dotični uzimaju u svoj repertoar djela iz njima udaljene sredine što doduše ne znači da to ne bi trebali činiti u sklopu cjelokupnog repertoara, ali na smotri, gdje se predstavljaju s dvije-tri popijevke lokalna boja mora biti prvenstveno izražena. Neobično je na primjer, da iz istarskih mjesta nije bilo nijedne izrazito istarske popijevke iako ih ima u stvaralaštvu Ivana Matetića Ronjgova i Matka Brajše Rašana, a također i iz narodnog stvaralaštva koje bi pojedinim klapama dale izrazito obilježje njihove sredine. U tome je posebno vrijedan repertoarni pristup klape »Josip Kašman« iz Malog Lošinja, koja je nastupila s dvije vrijedne popijevke Matka Brajše Rašana i time ispunila jedno od načela i svrhe smotre, da obnovi skladbama iz umjetničke baštine koje su kvalitetne stručne harmonizacije narodne popijevke. Isto je tako pohvalno da je klapa »Čepriji« iz Novalje iznijela svoju starinsku popijevku »Divojka je robu prala« koja je zapravo jedna varijanta iz pjesničkog djela starog renesansnog »začinjavca« Đore Držića sadržana u nizu njegovih »pjesama na narodnu«. Gošće večeri »Senjkinje« nastupile su s tzv. »varoškim« ili »gradskim« popijevkama koje su kao neke naše stare romance i šansone, čime su htjele pokazati da se također obrću za baštinom narodne i ponarodne glazbe. Uz to je značajna i tamburaška pratnja koja ih približuje izvornoj pratnji, iako bi se tu moglo staviti pitanje da li je potrebno sam instrumentalni tamburaški sastav davati s preinačenim tamburama ili se kao vjerodostojnije, treba držati nekadašnjeg tamburaškog sastava. Ove primjedbe žele usmjeriti buduću djelatnost klapa u stilskom smislu, da bi se u potpunosti oblikovao izraz ove zanimljive i značajne smotre. Uz taj izraz vezana je i izvedba koja također mora predstavljati tehničku doradnost, što je u većini bilo, ali se ujedno čuvati od oponašanja i unošenja nekih izvodilačkih elemenata koji uvijek ne pristaju, kao na primjer zadržavanje mumljajućeg tona gdje nema umjetničkog opravdanja, ili slabo fraziranje, odnosno prekidanje riječi. To sve skupa znači, da se mora paziti na stilske značajke pojedine popijevke i u interpretaciji se podrediti tim zakonitostima, i ističući logičnost izbjegavati izvještačenost. U samom odabiranju kod sastavljanja rasporeda trebalo bi se voditi klasičnim načelom o tempima, što znači, ako su dvije popijevke, prva mora biti polaganija, a druga brža, a ako su tri, prva je u tempu umjerena, druga je polagana a treća je brza. Time se tijekom izvedbe održava unutarnji ritam izvedbe koji ne djeluje jednolično i ne zamara, a to već samo po sebi znači jednu komponentu više u općem uspjehu priredbe. Što se tiče stvaranja novih djela mora se posvetiti pozornost da ona bilo u harmoniji ili u izrazu budu lišena diletantizma i da se neke skladbe ne nametnu poput nekih pseudonardnih popijevaka pa time smotra izgubi svoju pravu svrhu. Sjetimo se samo starih popijevaka iz izrazito ove sredine (»Lipe su Bakarke«, »Ča to tapa, ki to gre«, »Široka kuntrado« i dr.) koje su mogle biti također predstavljene, što bi ovoj smotri još više dalo obilježje posebnosti i još je više podiglo u smislu glavnih zah-tjeva.

Vladimir Fajdetic

17. veljače. U dvorani »Neboder« održan je simfonijski koncert orkestra Narodnog kazališta »Ivan Zajc«, kojim je dirigirao Igor Gjadrov iz Zagreba, a kao solist nastupio je Senko Stojan (rog), član riječkog orkestra. Krepkim zvukom predigre operi »Majstori pjevači« R. Wagnera, relativno mali riječki orkestar pokazao je da je sposoban za značajne orkestralne pothvate s obzirom na poletnost i dorečenost izvedbe. »Koncert za rog i orkestar« op. 11. R. Straussa bio je u prvom redu primjer požrtvovnosti domaćeg orkestralnog umjetnika da se i solistički predstavi jednim koncertom, a izvedba je bila na stupnju solidnog muziciranja, intonativno čista i ritmički sigurna.

5. ožujka održana je u Rijeci IV. smotra pjevačkih zborova, instrumentalnih sastava i folklornih družina riječkih osnovnih škola, na kojoj je nastupio impozantan broj od oko 1200 izvođača.

12. ožujka održana je premijera baleta »Bahčisaraj-ska fontana« Borisa Asafjeva, koja je u Rijeci izvedena prije 23 godine, pa je ova obnova imala značenje premijere.

13. ožujka predstavio se u dvorani Muzeja Ukrajina Nikolaj Suk. U prvom dijelu koncerta izvedene su Beethovenove sonate: »Sonata u F-duru« op. 10. br. 2. i »Sonata u f-molu«, op. 57. (»Apassionata«) i suite »U prirodi« Bele Bartóka. »Tri sonate« Domenica Scarlattija u briljantnoj izvedbi bile kao poseban dar slušateljima koji su s osobitom pozornošću prihvaćali ovo izvanredno umjetničko veče.

24. ožujka na simfonijskom koncertu opernog orkestra Narodnog kazališta »Ivan Zajc« bila su samo dva djela: »VI. simfonija« Antona Brucknera i »Koncert za glasovir i orkestar« b-mol, P. I. Čajkovskog. Koncert je izveden pod ravnanjem Vladimira Beniča, uz sudjelovanje solista-gosta Vladimira Krpana iz Zagreba.

4. travnja nastupio je u dvorani Muzeja violinist Igor Bezrodni uz pratnju Vladimira Krpana, koji je preuzeo pratnju zbog bolesti Fride Bauer, inače stalne pratilice I. Bezrodnog. Bilo je to »Veće sonata«, po dvije u svakom dijelu koncerta u stilskom rasponu od baroka do modernog izraza, a savršena tehnika, svježina i iskrenost interpretacije i izvanredan, plemenit zvuk bile su glavne odlike ovog koncerta.

10. travnja predstavio se također u koncertnoj dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja zagrebački gitarist Darko Petrinjak. U brižljivo sastavljenom rasporedu s djelima raznolikim po svojim stilskim osobinama, izvedba je odisala muzikalnošću i majstorstvom.

16. travnja u dvorani »Neboder« održali su Miroslav Čangalović, bas i Dušan Trbojević, glasovir, dva koncerta s različitim izborom djela.

17. travnja u dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja norveški pijanist Hakon Austbø priredio je koncert s djelima Beethovena, Ravela, Liszta, Bacha i Schumannova, otvorivši nove vidike u stvaralaštvu ovih majstora.

20. travnja izveden je u Pionirskom kazalištu dječji musical »Juric et comp.« za koji je tekst napisao Danijel Kokić, stihove Ante Majin, glazbu Veseljko Barešić, koreografiju je napravio Joža Komljenović, a inscenaciju Miomir Milošević.

26. travnja održana je u dvorani »Neboder« (još uvijek zamjena za kazalište) obnovljena opera kao premijera, Rossinijev »Seviljski brijač«, a nekoliko dana kasnije i prva repriza u drugoj postavi. Osobitost ove predstave je u činjenici što je pružena prilika da se isto djelo čuje u dvije skladateljeve verzije, kako se, stjecajem okolnosti, učinilo u Rijeci.

22. travnja počeo je u Muzeju prvi koncert iz ciklusa »Večeri Beethovenovih sonata« (za glasovir), a kao prvi nastupio je Vladimir Krpan; 24. travnja je svoj dio izveo Jurica Muraj, zatim 29. travnja Ranko Filjak, 6. svibnja Zvezdana Bašić, 8. svibnja Stjepan Radić, i